

Berg: Der er under Forhandlingen idag kommet Udtalelser frem om det Duffelige i, at hele Lovforslaget til Slut fik en saadan Skikkelse, at det hele Mellemværende, som Sogneraadet og Skolecommisjoner have med hinanden, kunde ophøre derved, at man slog en Streg over Skolecommisjonen som saadan. Det er den Tanke, som jeg paa en Maade var Ordfører for ved Communallovens Behandling for 3 Aar siden, idet jeg stillede et Forslag i den Retning, som vel ikke blev vedtaget ved 2den Behandling, men som fandt Thingets Fleertals Godkjendelse ved 3die Behandling. Det er min Overbeviisning, at skal der være Tale om communal Selvstændighed i saa vigtige communale Sager, saa maa det Afgjørende altid ligge hos Sogneraadet. Det er naturligt, at Sogneraadet da ligesom ved Veivæsenet og Fattigvæsenet nedsetter et Underudvalg, som saa kunde være Skolecommismission, men som kun stod med Rapport til Sogneraadet, og som saadan kun var staaende i nær Berøring dermed; opadtil kendtes dette Underudvalg i og for sig ikke, der havde man kun med Sogneraadet at gjøre. Det er min Overbeviisning, at denne Ordning vilde være heldigst, fordi det da først vilde gaae rigtig op for Folk i Almindelighed, at de gennem deres valgte communale Repræsentanter havde et alvorligt Ansvar for, hvorledes det hele Undervisningsvæsen drevs; men selv om dette Forslag ikke faaer den Skikkelse, men bliver omtrent gaaende i den Retning som nu angives, saa hører jeg dog til dem, som er Forslagsstilleren takkyldig, fordi han har givet os Leilighed til at faae den Sag frem igjen. Jeg troer, at der vilde have været Anledning dertil, selv om Circulæret ikke kom frem, paa Grund af de mangfoldige Uklarheder og Stridigheder, som kunde opstaae derved, at disse Myndigheders Grændse ikke er fastsat i Loven; men efterat Circulæret er kommet frem og ganske vist har holdt Meget nebe i Kommunen, som jo ellers vilde bryde ud paa anden Maade, og som ganske naturligt afholdt Folk fra at

klage til Kultusministeriet, som jo havde udtalt sin Mening i Circulæret, — saa er Loven efter min Opfattelse dobbelt nødvendig.

Th. Nielsen: Det ærede Medlem for Viborg (Chr. Jensen) gav os en Fortælling om, hvad der var passeret mellem en ikke grundtvigiansk Præst og en grundtvigiansk Skolelærer, og han sagde, at Enden blev, at Skolelæreren maatte falde i Støvet for Præsten; men det var efter min Opfattelse daarligt gjort af Skolelæreren. Hvis han overhovedet var en venlig og arbeidsom Mand, kunde han gaae hen til Skolecommisjonens øvrige Medlemmer, som da rimeligviis vilde give ham Ret. Med Hensyn til de Tilfælde, som ere nævnte af det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgfreds (H. M. Petersen), af det ærede Medlem for Viborg og af flere andre ærede Medlemmer, hvorved Præsten har tiltaget sig Magten, troer jeg i det Hele ganske vist, at det allerede efter det, vi nu have, staaer i Bedømmendes Haand at faae Sligt afhjulpet; thi Præsten er ikke eneberettiget til at gjøre, hvad der er overdraget Skolecommisjonen i det Heltaget. — Til det ærede Medlem for Bårde (S. S. Christensen) skal jeg bemærke, at jeg ikke har sagt, at Forældrene alene skulde udøve Tilsynet. Vi have en velsignedt Mængde Tilsynshavende, nemlig for det Første Skoledirectionen og dernæst Provsten og Bispen; de blive staaende. Desuden har jeg sagt Lad Tilsynet gaae over til Amtsraadet, og jeg seer derfor i Grunden ikke, at det rammer mig, naar han ansætte, at jeg havde mere Tro til Forældrene, end han havde, samt at jeg maafløe havde formegen Tiltro. Det var ikke min Mening, at Tilsynet skulde fløe umiddelbart, men kun middelbart gennem Sogneraadet, naar det sidste Punctum i § 16 i Landcommunalloven, som jeg nævnte, blev ophævet.

Da Ingen yderligere forlangte Ordet